

Το μεγαλύτερο αμάρτημα είναι να προσεγγίζει κάποιος τον Θεό χωρίς φόβο και ευλάβεια

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#)

Αλφαβητικά κεφάλαια. Κεφάλαιο ΙΒ΄.

Αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου

Το μεγαλύτερο αμάρτημα είναι να προσεγγίζει κάποιος τον Θεό χωρίς φόβο και ευλάβεια, διότι το να ψάλλει στον Θεό μόνο με το στόμα είναι άχρηστο. Χρειάζεται λοιπόν το θείο φως για να γνωρίσει τον Θεό, διότι εάν δεν φωτιστεί ο νους από τον Θεό και στερεωθεί στην πίστη και γίνει ασάλευτος, μάταια πιστεύει αυτός που πιστεύει στον Χριστό. Τρία είναι αυτά στα οποία αμαρτάνει κάθε άνθρωπος.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη αμαρτία από το να προσεγγίζει κάποιος τον Θεό χωρίς τον πρέποντα φόβο και σεβασμό κι ευλάβεια. Γιατί; Διότι απ' τον Θεό προέρχεται και η συγχώρηση των αμαρτιών και η χορηγία των αγαθών. Αυτός που προσεύχεται ή ψάλλει επιπόλαια και όπως τύχει και καταφρονητικά σ' εκείνον που είναι φοβερός ακόμη και στα Σεραφίμ, είναι φανερό ότι Τον αγνοεί. Γι' αυτό κι ο Θεός αν και θέλει να τον ελεήσει, δεν μπορεί αλλά μάλλον οργίζεται. Είναι καλύτερα λοιπόν να μην ψάλλει κανείς καθόλου στον Θεό, παρά να ψάλλει μόνο με το στόμα· επειδή η ψυχή είναι που ψάλλει στον Θεό με το στόμα. Και αυτός που ψάλλει μόνο με το στόμα, μάλλον παροργίζει τον Θεό προς τον οποίο ψάλλει. Όπως ακριβώς ο νους βλέπει και ο νους ακούει, κατά τον ίδιο τρόπο πρέπει και ο νους να ψάλλει διά του στόματος. Γιατί αυτός που δεν ψάλλει, στερείται από τη συγχώρηση και μένει χρεώστης, και κάποτε θα παρακαλέσει τον Αγαθό και για άφεση. Αυτός όμως που ψάλλει μόνο με το στόμα, παροργίζει αυτόν τον ίδιο τον χρεωλύτη Θεό στον οποίο ψάλλει, και επομένως από ποιόν θα ελεηθεί; Γιατί ψάλλει μεν αυτός με το στόμα, με το νου όμως συζητεί με τους δαίμονες. Πρέπει λοιπόν διά του στόματος ο νους να ψάλλει στον Θεό. Επειδή όμως είναι ακατόρθωτο και αδύνατο ο νους να ψάλλει αν προηγουμένως δεν δεχθεί τον φωτισμό και την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, πρέπει να φροντίσει πριν από κάθε τι άλλο γι' αυτό, ώστε αυτός που ψάλλει μόνο με το στόμα φεύγοντας από το ναό αντί για το έλεος να επισύρει την οργή του Θεού. Τίποτα δεν παροργίζει τόσο πολύ τον Θεό, όσο το

να ψάλλει κάποιος μόνο με το στόμα, και με το νου να σκάφτεται ανάρμοστα. Ο νους αυτός δεν έχει ακόμη κυριαρχηθεί από τον Χριστό, ούτε και το θέλησε, και επειδή δεν θέλησε τη βασιλεία του Θεού, είναι εχθρός του βασιλέως Χριστού.

Δεν πρέπει λοιπόν χωρίς φόβο κι ευλάβεια να προσερχόμαστε στον Θεό. Και όποιος δεν έχει φόβο κι ευλάβεια, ας ζητήσει πρώτα το φως του θείου φόβου, ώστε αφού το λάβει, να γνωρίσει σε ποιόν προσέρχεται και ζητά να εκπληρωθούν τα αιτήματά του. Αιτήματα δε κάθε πιστού είναι η πραότητα της καρδιάς και η ταπεινοφροσύνη της ψυχής. Όποιος γνώρισε τον φοβερό, θα τον φοβηθεί – αν όμως γνωρίσει καλά τον αγαθό, θα ταπεινωθεί κάτω από την ανοχή του. Αν είναι ακόμη νύχτα και ο ήλιος ακόμη δεν ανέτειλε, ποιός μπορεί να δει; Αυτός που είναι ασκημένος στην σύνθεση και ρητορεία των στοιχείων και λέξεων, και στην επιστήμη της φιλοσοφίας και στη γνώση των όντων, αν ανοίξει τα μάτια χωρίς να υπάρχει φως, πώς τέλος πάντων θα χρησιμοποιήσει τα σχετικά με αυτά πολλά βιβλία; Και αυτός που αρχίζει να τα μαθαίνει, τί θα δει αν δεν υπάρχει φώς; τί θα διδαχτεί; Κατά τον ίδιο τρόπο κάθε ψυχή έχει ανάγκη του μυστικού φωτός της θείας γνώσης, για να δει και να γνωρίσει τη δύναμη των θειων λόγων. Γιατί αυτό το φως είναι νοητή κραταιά δύναμη, που αποτρέπει την κίνηση της διάνοιας κατά τη στιγμή που ακούει ή διαβάσει τα θεία, περικυκλώνοντας και συγκρατώντας την, ώστε να προσέχει όσα διαβάζονται ή ακούγονται. Αν λοιπόν ενώ ψάλλει ή διαβάσει, λαλήσει το στόμα και ακούσουν τα αφτιά, ο νους όμως όχι μόνο μένει άκαρπος αλλά και άστατος περιφέρεται και γυρνάει και περιπλανιέται σε όσα δεν πρέπει, νομίζοντας ότι αυτά είναι αναγκαία στους χειρώνακτες και εξαπατώμενος από την αναγκαία τάχα μέριμνα, τότε δεν καταλαβαίνει ότι σέρνεται νοητός από το νοητό τύραννο και Σατανά ως αιχμάλωτος.

Αυτό το πάθος είναι και πολύ φοβερό. Ενώ ο εχθρός μου περιφέρει το νου μου όπου θέλει, εγώ νομίζω ότι αυτές οι περιπλανήσεις μου είναι αναγκαίες φροντίδες και μέριμνες και υποθέσεις μου. Και αν κάποιος που γνωρίζει τα πράγματα μου πει ότι οι περιπλανήσεις αυτές είναι δαιμονικές όχι μόνο δεν πείθομαι, αλλά και κατηγορώ ως ανόητο αυτόν το σοφό. Αυτό ξεπερνά τις άλλες ψυχικές αρρώστιες· για τη θεραπεία του επειδή είναι η μεγαλύτερη ψυχική νόσος και είναι πολύ φοβερό και ισχυρό, ας μη φοβηθούμε το αίμα μας και την ίδια τη ζωή μας. Αυτό είναι που εφευρίσκει τις αιρέσεις, αυτό εμποδίζει κάθε προσευχή να μην κατευθύνεται ενώπιον του Θεού, αυτό είναι μεγάλο και ισχυρό τείχος, που διαχωρίζει το νου κάθε θεοσεβούς και τον εμποδίζει να πλησιάσει τον Θεό που είναι πανταχού παρών και τα πάντα πληρών. Αυτό είναι σκοτάδι και αρχή του σκότους της κολάσεως, το οποίο αν δεν το καταργήσει ο Χριστός για τον καθένα απ' αυτούς που αγωνίζονται, κάνεις δεν θα δει τον Κύριο· γι' αυτό και ο Δαβίδ λέει: «Με τον Θεό μου θα υπερπηδήσω τα τείχη.» Σ' αυτό το σκοτάδι φωτίζει ο Ιησούς λέγοντας:

«Εγώ είμαι το φώς του κόσμου.» Αυτό το σκοτάδι αν δεν διαλυθεί πριν από κάθε τι άλλο, είναι για τον χριστιανό μάταιη η πίστη στον Χριστό· ματαιώς έχει πιστέψει αυτός που πίστεψε, ματαιώς θα νηστέψει και θα αγρυπνήσει και θα κοπιάσει κραυγάζοντας.

Ένα στενό σωλήνα τον έφραξαν χαλίκια δεν θα μπορέσει να βγει έξω το τελευταίο, το μεσαίο και το δεύτερο, αν δεν κατρακυλήσει προηγούμενους έξω το πρώτο. Διότι τρία είναι αυτά με τα οποία αμαρτάνουν οι άνθρωποι: η διάνοια, η λαλιά και η πράξη. Από αυτά το πρώτο είναι μεν αιτία των υπό των δύο άλλων διαπραττομένων αμαρτιών, αλλ' όμως δεν ολοκληρώνει την αμαρτία. Τα δύο δε, είναι που ολοκληρώνουν την πράξη. Ποιό λοιπόν από τα τρία είναι ανάγκη να γιατρέψει ο Χριστός, ο ιατρός των ψυχών και των σωμάτων; Σαφώς το πρώτο. Αφού αγιαστεί η διάνοια και στερεωθεί και δεν ανέχεται ούτε να πει ούτε να πράξει κάτι αντίθετο προς το θέλημα του Θεού, διατηρείται σε κάθε ψυχή η αναμαρτησία. Η αμαρτία μεν με την πράξη είναι αργή, η αμαρτία δε με τη λαλιά είναι πολύ ταχύτερη, η αμαρτία όμως με τη διάνοια είναι ταχύτατη και χωρίς καθυστέρηση, αλλά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς τον λόγο ή την πράξη.

Πρέπει λοιπόν να φροντίσουμε με ζήλο όσο μπορούμε, να αγιαστεί η διάνοιά μας από τον Χριστό• διότι γι' αυτό και μόνον έγινε άνθρωπος, αν και ήταν Θεός, και γι' αυτό σταυρώθηκε και πέθανε και αμέσως αναστήθηκε. Αυτό είναι η ανάσταση της ψυχής στη ζωή αυτή, ώστε και στη μέλλουσα ζωή να επιτύχουν τη θεία και υπερφυσική ανάσταση και τα σώματα των ψυχών που αξιώθηκαν να αναστηθούν. Πρέπει λοιπόν να διορθώσουμε πρώτα το νου να είναι συγκεντρωμένος όταν προσεύχεται, όταν διαβάζει, όταν διδάσκεται. Διαφορετικά, όλα τ' άλλα είναι ανώφελα και ποτέ δεν θα έρθει προκοπή στην ψυχή. Εξ αιτίας της άγνοιας της μεγάλης και φοβερής αυτής αρρώστιας, φυτρώνουν σαν παραφυάδες σ' αυτούς που ονομάζονται χριστιανοί, η οίηση, η αλαζονεία, η υπερηφάνεια, η ματαιοφροσύνη, η κενοδοξία, το να περιφρονούν τους συνανθρώπους, το να θέλουν να είναι ανώτεροι από τους αδελφούς, αγνοώντας ότι αυτό το πάθος είναι κοινό για όλο το ανθρώπινο γένος, όπως η φθορά κι ο θάνατος. Αυτό ως επί το πλείστον θεραπεύεται στους απλούς και ακαλλιέργητους, και με σύντομη θεραπεία γίνονται καλύτεροι από τους σοφούς και πλησιέστεροι στον Θεό, αφού τους γνωρίσει πρώτα ο Θεός κι έπειτα τον γνωρίσουν αυτοί. Διότι κατά το μέτρο της διορθώσεως του νου, δίδεται στον καθένα και το μέτρο της γνώσης και επίγνωσης του εαυτού του και του Θεού.

(Αγ. Συμεών του Νέου Θεολόγου. Αλφαβητικά κεφάλαια, εκδ. Ι. Μ. Σταυρονικήτα, Άγιο Όρος 2011, σ. 173-179.)

<http://bit.ly/130mnbO>